

Załącznik nr 9 do umowy: Szczegółowe obowiązki Beneficjenta wynikające z realizacji projektu w ramach Działania 11.3

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

**Szczegółowe obowiązki Beneficjenta wynikające z realizacji projektu
w ramach Działania 11.3 *Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego
do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych*
Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego
na lata 2014-2020**

W ramach Działania 11.3 beneficjent zobowiązuje się do spełnienia poniższych warunków:¹

1. W zakresie grupy docelowej:

- 1) Grupę docelową/ostatecznych odbiorców wsparcia w ramach Działania 11.3 stanowią:
  - a) Osoby dorosłe, zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego (podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia) lub uczestniczące z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach;²
  - b) Placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcenia i doskonalenia zawodowego, szkoły prowadzące kształcenie dla dorosłych, szkoły policealne;
  - c) Partnerzy społeczno – gospodarczy;
  - d) Nauczyciele zawodu i pracownicy pedagogiczni szkół ponadgimnazjalnych i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, instruktorzy praktycznej nauki zawodu³;

---

¹ Jeśli dotyczy.

² W rozumieniu Regulaminu konkursu, z wyłączeniem osób prowadzących działalność gospodarczą. Właściciele przedsiębiorstw pełniący funkcje kierownicze, jak również wspólnicy (w tym partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe) oraz osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach projektów realizowanych w ramach Działania 8.2 poprzez oferowane usługi w RUR.”.

³ W rozumieniu Regulaminu konkursu, z wyłączeniem osób prowadzących działalność gospodarczą. Właściciele przedsiębiorstw pełniący funkcje kierownicze, jak również wspólnicy (w tym partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe) oraz osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach projektów realizowanych w ramach Działania 8.2 poprzez oferowane usługi w RUR.”.

- e) Pracodawcy/Przedsiębiorcy/Rzemieślnicy oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia wyłącznie w przypadku realizacji typów projektów nr 5, 8 i 9.

UWAGA

Jednocześnie należy pamiętać, że **uczestnikiem projektu jest osoba fizyczna która ukończyła 18 lat w chwili przystąpienia do projektu lub podmiot bezpośrednio korzystający z interwencji EFS**

Jako uczestników wykazuje się wyłącznie te osoby i podmioty, które można zidentyfikować i uzyskać od nich dane niezbędne do określenia wspólnych wskaźników produktu (w przypadku osób fizycznych oraz wsparcia pracowników instytucji, dotyczących co najmniej płci, statusu na rynku pracy, wieku, wykształcenia, sytuacji gospodarstwa domowego*) i dla których planowane jest poniesienie określonego wydatku.

Osób niekorzystających z bezpośredniego wsparcia nie należy wykazywać, jako uczestników.

Bezpośrednie wsparcie uczestnika to wsparcie, na które zostały przeznaczone określone środki, świadczone na rzecz konkretnej osoby, prowadzące do uzyskania korzyści przez uczestnika (np. nabycia kompetencji, podjęcia zatrudnienia).

* Informacje dotyczące sytuacji gospodarstwa domowego, o których mowa, odnoszą się do następujących wskaźników wspólnych: liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących, objętych wsparciem w programie; liczba osób żyjących w gospodarstwie domowym bez osób pracujących, z dziećmi pozostającymi na utrzymaniu, objętych wsparciem w programie; liczba osób żyjących w gospodarstwie składających się z jednej osoby dorosłej i dzieci pozostających na utrzymaniu, objętych wsparciem w programie.

- 2) Weryfikacja przez beneficjenta spełniania kryteriów kwalifikowalności uczestnika/uczestniczki odbywa się na podstawie:
- a) urzędowego zaświadczenia w przypadku osób zarejestrowanych jako bezrobotne,
  - b) orzeczenia w przypadku osób niepełnosprawnych,

- c) oświadczenia w przypadku pozostałych osób.

UWAGA:

W przypadku, kiedy Beneficjent przewidział do realizacji formę wsparcia w postaci szkoleń, jest on zobowiązany do stosowania wymogów dotyczących wpisu do rejestru instytucji szkoleniowych zgodnie z Ustawą z 22 kwietnia 2014 r. o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy (tekst jednolity Dz. U z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.)

2. W zakresie celu interwencji:

Celem interwencji zaplanowanej do realizacji na poziomie regionalnym jest wzrost zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego poprzez poprawę efektywności realizowanego wsparcia.

3. W zakresie warunków udzielania wsparcia:

Kształcenie w formach szkolnych lub pozaszkolnych (o ile dotyczy) osób dorosłych, z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia i kwalifikacji zawodowych:

Formy wsparcia realizowane w ramach typu operacji 1-6 mogą objąć w szczególności:

- a) wdrożenie nowych innowacyjnych form kształcenia zawodowego⁶;
- b) programy walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych, w tym również kwalifikacji mistrza i czeladnika w zawodzie;
- c) realizację szkolnych lub pozaszkolnych form kształcenia zawodowego albo pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, w tym wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 622) oraz w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia

---

⁶ Pojęcie „innowacja” odnosi się do tworzenia czegoś nowego, zatem najczęściej innowacja definiowana jest jako proces polegający na przekształcaniu istniejących możliwości w nowe idee i wprowadzaniu ich do praktycznego zastosowania. Inna definicja wskazuje na praktyczny charakter innowacji, określając ją jako wdrożenie nowego albo znacznie ulepszanego produktu (dóbr lub usług), nowych metod marketingu bądź metod organizacyjnych w działalności biznesowej, organizacji pracy lub też dotyczących relacji zewnętrznych. Minimalnym warunkiem uznania czegoś za innowację według tej definicji jest nowość (lub nowatorstwo) dla tego, kto innowację wdraża (organizacja, podmiot, firma).

23 grudnia 2011 r. w sprawie kwalifikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 7 z póź. zm.);;

- d) doradztwo edukacyjno-zawodowe;
- e) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;

Wsparcie udzielane w ramach projektów musi być dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczestników projektów, wynikających z ich aktualnego stanu wiedzy, doświadczenia, zdolności i możliwości psychofizycznych. Każdy z uczestników projektu musi otrzymać ofertę wsparcia, obejmującą takie formy pomocy, które zostaną zidentyfikowane u niego jako niezbędne w celu poprawy sytuacji na rynku pracy.

Realizacja działań w zakresie stworzenia w szkole prowadzącej lub zamierzającej rozpocząć kształcenie dla dorosłych i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych warunków kształcenia zawodu:

W przypadku realizacji form wsparcia w ramach 7 i 9 typu operacji , związanych z poprawą lub tworzeniem warunków kształcenia zawodowego dla dorosłych, zgodnie z zapisami *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020* Beneficjent jest zobowiązany do przestrzegania następujących wymogów:

- a) szczegółowy katalog wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów został opracowany przez MEN i jest udostępniony za pośrednictwem strony internetowej www.koweziu.edu.pl. Interwencja w ramach projektu musi być zgodna z przedmiotowym katalogiem;
- b) dopuszczalne jest sfinansowanie w ramach projektów kosztów związanych z adaptacją pomieszczeń na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania, z zastrzeżeniem punktów 2.2.74 oraz 2.2.75 *Regulaminu konkursu RPSL.11.03.00-IP.02-24-005/15 w ramach RPO WSL na lata 2014-2020*;

- c) wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia. Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe;
- d) inwestycje infrastrukturalne w ramach typu operacji 7 i 9 są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie poniższe warunki:
  - a. nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury;
  - b. potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb;
  - c. infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.

UWAGA

Ze środków na wyposażenie/doposażenie szkół prowadzących lub zamierzające rozpocząć kształcenie dla dorosłych i placówek kształcenia zawodowego dla dorosłych będą mogły skorzystać wyłącznie te szkoły/placówki, które nie korzystały z analogicznych działań w ramach RPO WSL tj. doposażenie i wyposażenie zakupione w okresie od 2014 do 2020r.

Poprawa jakości edukacji w szkołach prowadzących kształcenie dla dorosłych i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych we współpracy z otoczeniem, w szczególności z pracodawcami:

Formy wsparcia realizowane w ramach 8 typu operacji związane z poprawą jakości edukacji poprzez rozwój współpracy szkół lub placówek oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem mogą objąć w szczególności:

- e) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe oraz kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, w tym m. in.: tworzenie przez pracodawców lub przedsiębiorców ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie,

udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodach w charakterze egzaminatorów⁷;

- f) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- g) opracowanie lub modyfikację programów nauczania;
- h) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;
- i) współpracę szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi.

W przypadku realizacji form wsparcia wskazanych powyżej pod lit. b i c, zgodnie z zapisami *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*, Beneficjent jest zobowiązany prowadzić działania z uwzględnieniem prognoz dotyczących zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach, z wykorzystaniem ogólnopolskich i regionalnych badań i analiz oraz uzupełniając informacje ilościowych i jakościowych dostępnych za pośrednictwem powołanego z inicjatywy Komisji Europejskiej portalu *EU Skills Panorama*.

Doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu:

Formy wsparcia realizowane w ramach 8 typu operacji dotyczące doskonalenia umiejętności nauczycieli zawodu mogą objąć w szczególności:

- a) kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem, w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER;

---

⁷ W ramach powyższych działań istnieje możliwość sfinansowania kosztów wynagrodzenia egzaminatorów, związanych z ich udziałem w przeprowadzaniu egzaminu. Warunki wynagradzania egzaminatorów zostały określone odpowiednio:

a) w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2012 r. w sprawie warunków wynagradzania egzaminatorów za udział w przeprowadzaniu sprawdzianu i egzaminów oraz nauczycieli akademickich za udział w przeprowadzaniu części ustnej egzaminu maturalnego (Dz. U. poz. 334, z późn. zm.);

b) w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 1117).

- b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym przede wszystkim w przedsiębiorstwach lub u pracodawców działających na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty;
- c) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne);
- d) budowanie lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia;
- e) realizację programów wspomagania, o których mowa w podrozdziale 3.2 pkt 6 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*;
- f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw;
- g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.

W przypadku realizacji form wsparcia w ramach typu operacji 8, związanych z doskonaleniem umiejętności nauczycieli zawodu, zgodnie z zapisami *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*

Beneficjent jest zobowiązany do przestrzegania następujących wymogów:

- a) zakres doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego przewidziany w projekcie musi być zgodny z potrzebami wynikającymi z planu rozwoju szkoły placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe, z zapotrzebowania ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli kształcenia zawodowego określonych kwalifikacji lub kompetencji oraz z zapotrzebowania rynku pracy;
- b) realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących

kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty;

- c) realizacja wsparcia w ramach typu operacji 8 powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim i lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli;
- d) praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin;
- e) studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne lub szkolenia powinny umożliwić uzyskanie przygotowania pedagogicznego lub kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu zgodnie z przepisami w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli;
- f) studia podyplomowe realizowane w ramach RPO WSL 2014-2020 powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela;
- g) Beneficjent powinien zaplanować realizację w pierwszej kolejności studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo tworzenia nowych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego;
- h) Programy wspomagania są realizowane z uwzględnieniem warunków wskazanych w podrozdziale 3.2 pkt 6 *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.*

Centra kształcenia zawodowego i ustawicznego prowadzące kształcenie lub zamierzające rozpocząć kształcenie dla dorosłych:

Centra kształcenia zawodowego i ustawicznego prowadzące kształcenie lub zamierzające rozpocząć kształcenie dla dorosłych:

W przypadku realizacji form wsparcia **w ramach 9 typu operacji** wsparcie skierowane jest do szkół prowadzących dorosłych lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, które mogą tworzyć CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania zbieżne z zadaniami CKZiU. Wsparcie udzielane w ramach RPO WSL 2014-2020 jest skierowane również do podmiotów korzystających z usług CKZiU albo innych podmiotów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU, w tym publicznych i niepublicznych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, nauczycieli, uczniów i słuchaczy tych szkół, a także instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

Zgodnie z treścią *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 (Podrozdział 6.2)* CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania zbieżne z zadaniami CKZiU powinny być tworzone w pierwszej kolejności w branżach kluczowych z punktu widzenia rozwoju gospodarki regionalnej, w branżach, w których na szeroką skalę występują problemy z rekrutacją wykwalifikowanych pracowników, w branżach szybkiego wzrostu lub w tzw. inteligentnych specjalizacjach – poprzez:

- a) przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji CKZiU lub innego zespołu realizującego zadania zbieżne z zadaniami CKZiU dla określonej branży;**
- b) wsparcie realizacji zadań dla określonych branż przez CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania zbieżne z zadaniami CKZiU.**

Działania wymienione w lit. a mogą stanowić wyłącznie uzupełnienie działań przewidzianych w lit. b.

Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO WSL 2014-2020 na rzecz przygotowania szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych do pełnienia funkcji CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU może obejmować m. in:

- a) wyposażenie⁸ szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU w sprzęt i pomoce dydaktyczne⁹ do prowadzenia nauczania w zawodach z określonej branży;
- b) rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej świadczonej przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe wchodzące w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU do realizacji nowych zadań;
- c) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU¹⁰.

Wsparcie udzielane w ramach RPO na rzecz wyposażenia szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU jest realizowane zgodnie z warunkami wskazanymi w podrozdziale 6.1 pkt 16 *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*.

Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO, o którym mowa w lit. c obejmuje formy wsparcia wymienione w podrozdziale 6.1 pkt 7 *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*. IZ RPO gwarantuje zgodność interwencji, z warunkami wskazanymi w podrozdziale 6.1 pkt 8 *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*.

Uwaga!

---

⁸**Wyposażenie**- przykładowe wyposażenie pracowni można znaleźć na stronie internetowej <http://www.koweziu.edu.pl/wyposazenie-pracowni>

⁹**Pomoce dydaktyczne**- to wszelkiego rodzaju przedmioty oddziałujące na zmysły uczniów, których zadaniem jest ułatwienie poznawania rzeczywistości. Skracają i urozmaicają proces nauczania wywołując wrażenia i spostrzeżenia, będące tworzywem pozwalającym w krótszym czasie przekazać więcej wiadomości. Nie są tożsame z materiałami eksploatacyjnymi, które nie podlegają dofinansowaniu.

¹⁰ Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO WSL 2014-2020, o którym mowa w lit. c obejmuje formy wsparcia w ramach typu operacji 8 dotyczące doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu. Wsparcie to musi być realizowane zgodnie z warunkami wskazanymi w podrozdziale 6.1 pkt 8 *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*.

Beneficjenci, na podstawie umowy o dofinansowanie projektu, będą zobligowani zapewnić funkcjonowanie utworzonych w ramach projektu CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. IP RPO WSL 2014-2020 zweryfikuje spełnienie powyższego warunku, po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu.

Rodzaje branż kluczowych z punktu widzenia rozwoju gospodarki regionalnej, rodzaje branż w których na szeroką skalę występują problemy z rekrutacją wykwalifikowanych pracowników, rodzaje branże szybkiego wzrostu lub w tzw. inteligentnych specjalizacjach:

Branże rozwojowe wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 oraz Programie Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020 są bez wątpienia branżami z potencjałem. Jednocześnie wpływają sygnały dotyczące zwiększonego zapotrzebowania na pracowników w **branży medycznej** (szczególnie **ochrona zdrowia i opieka społeczna**). Równie wyraźnie widać trend wskazujący na **rosnące zapotrzebowanie na wysokiej klasy specjalistów z branży ICT**, szczególnie w zakresie programowania, zarządzania dużymi wolumenami danych, bezpieczeństwa w sieci, w wymiarze europejskim prognoza dużego deficytu pracowników w tej branży.

„Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, uwzględnia najnowsze zalecenia Komisji Europejskiej w programowaniu rozwoju na lata 2014-2020 dotyczące konieczności identyfikacji inteligentnych specjalizacji regionu. Założeniem Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 jest wzmacnianie regionalnego systemu innowacji i jego konwersja w kierunku „ekosystemu innowacji”. Ponadto zgodnie z ideą inteligentnych specjalizacji, w myśl której regiony ze szczególnym naciskiem powinny koncentrować swoje zasoby na kilku kluczowych obszarach i w oparciu o nie rozwijać swoją konkurencyjność, w ramach Regionalnej Strategii Innowacji zidentyfikowano **trzy kluczowe inteligentne specjalizacje:**

- energetykę, będącą ważnym sektorem gospodarczym regionu,
- medycynę, stanowiącą jeden z wyróżników województwa śląskiego w kraju,

- technologie informacyjne i komunikacyjne, mające horyzontalne znaczenie dla rozwoju technologicznego, gospodarczego i społecznego regionu.

Energetyka:

Jest ważnym sektorem gospodarczym regionu i gospodarki narodowej, dla której ze względu na istniejące wyposażenie infrastrukturalne (produkcji, przemysłu i konsumpcji energii) oraz dużą gęstość zaludnienia i lokalizacji przemysłu w regionie, województwo śląskie jest doskonałym zapleczem testowania i pełnoskalowego wdrażania rozwiązań innowacyjnych. Coraz większego znaczenia nabiera wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w energetyce zawodowej i przemysłowej, a także w grupach prosumenckich – biznesowych i mieszkaniowych. W szerokim rozumieniu stanowi pierwszy i najważniejszy obszar kreowania, testowania i stosowania technologii inteligentnych sieci dystrybucji mediów, z którego doświadczenia mogą być przenoszone na rozwiązania dla innych tzw. Inteligentnych rynków.

Medycyna:

Stanowi jeden z wyróżników województwa śląskiego w kraju przez wzgląd na doskonałość w licznych dziedzinach prewencji, leczenia i rehabilitacji oraz rozpoznawalność produktów inżynierii medycznej. Nierozerwalnie związana z kreowaniem, adaptacją lub absorpcją zaawansowanych technologicznie rozwiązań inżynierii medycznej, biotechnologii, inżynierii materiałowej, informatyki i elektroniki.

Technologie informacyjne i komunikacyjne:

Mają horyzontalne znaczenie dla rozwoju technologicznego, gospodarczego i społecznego regionu dzięki zwiększaniu dostępu do wiedzy oraz umożliwianiu kreacji i dystrybucji dóbr i usług. Pozwalają na uczestnictwo w globalnych sieciach współpracy i tworzenie systemów transakcyjnych i zarządzania związanych z inteligentnymi rynkami; związane są z kreowaniem, adaptacją lub absorpcją zaawansowanych technologicznie rozwiązań inżynierii materiałowej i elektroniki oraz wykorzystaniem dizajnu jako istotnego ogniwa stanowiącego o sukcesie powiązania technologii i produktu na niej bazującego z ich użytkownikiem.

W ramach Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020 wyodrębniono następujące obszary technologiczne (o ile dotyczy):

- **Technologie medyczne (ochrony zdrowia)**, tj. m.in. biotechnologie medyczne; technologie inżynierii medycznej,
- **Technologie dla energetyki i górnictwa**, tj. m.in. technologie spalania węgla; czyste technologie węglowe, ogniwa paliwowe; wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych i odpadów; składowanie CO₂; technologie procesowania gazów; rozpoznani i ochrona zasobów węgla,
- **Technologie dla ochrony środowiska**, tj. m.in. biotechnologie dla ochrony środowiska; inteligentne i energooszczędne budownictwo; technologie ochrony i rekultywacji środowiska; technologie odpadowe, technologie procesowania wody i gazów, gromadzenie i uzdatnianie wody; technologie ochrony powietrza; technologie wspomagające zarządzanie środowiskiem,

- **Technologie informacyjne i telekomunikacyjne**, tj. m.in. technologie telekomunikacyjne; informacyjne; modelowanie i symulacje procesów i zjawisk; optoelektronika,
- **Produkcja i przetwarzanie materiałów**, tj. m.in. tworzywa metaliczne; polimerowe; ceramiczne,
- **Transport i infrastruktura transportowa**, tj. m.in. zintegrowane, inteligentne systemy transportowe; nowoczesne rozwiązania napędów środków transportu,
- **Przemysł maszynowy, samochodowy, lotniczy i górniczy**, tj. m.in. automatyka przemysłowa, sensory i roboty; technologie projektowania i wytwarzania maszyn i urządzeń górniczych oraz energetycznych,
- **Nanotechnologie i nanomateriały**, tj. m.in. technologie tworzenia struktur o rozmiarach nanometrycznych.

Odnosząc kluczowe obszary technologii do klasyfikacji PKD, wynika iż z szerokiej gamy rodzajów działalności gospodarczej istotne znaczenie dla protechnologicznego rozwoju gospodarki województwa śląskiego będą miały następujące sekcje:

- Górnictwo i wydobywanie,
- Przetwórstwo przemysłowe,
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,
- Budownictwo,
- Transport i gospodarka magazynowa,
- Informacja i komunikacja wspomagane przez sekcję M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Szczegółowe odniesienie kluczowych obszarów technologii, grup technologii i technologii do klasyfikacji PKD i OECD przedstawia tabela nr 15 będąca integralną częścią **Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020** - załącznik nr 13 do regulaminu.

W oparciu o wyniki badań przeprowadzonych zlecenie WUP w Katowicach pn. „**Barometr zawodów**” można stwierdzić, że zawodami które w 2016 roku będą stanowić zawody deficytowe są:

- Administratorzy systemów komputerowych,
- Kierowcy samochodu ciężarowego (C),
- Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy,
- Agenci ubezpieczeniowi,
- Kierownicy budowy,
- Programiści i administratorzy stron internetowych,
- Betoniarze i zbrojarze,
- Koordynatorzy projektów unijnych,
- Przedstawiciele handlowi,
- Blacharze samochodowi,
- Krawcy i pracownicy produkcji odzieży,
- Robotnicy budowlani,
- Brukarze,

- Kucharze,
- Robotnicy obróbki drewna i stolarze,
- Cieśle i stolarze budowlani,
- Lakiernicy samochodowi,
- Samodzielni księgowi,
- Cukiernicy,
- Mechanicy pojazdów samochodowych,
- Spawacze metodą MIG/MAG,
- Dekarze i blacharze budowlani,
- Monterzy instalacji budowlanych,
- Spawacze metodą TIG,
- Doradcy finansowi i inwestycyjni,
- Murarze,
- Specjaliści automatyki i robotyki,
- Fryzjerzy,
- Operatorzy obrabiarek skrawających,
- Spedytorzy i logistycy,
- Graficy komputerowi,
- Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej,
- Szefowie kuchni,
- Inżynierowie budownictwa,
- Piekarze,
- Technicy elektrycy,
- Kierowcy autobusów,
- Pielęgniarki,
- Technicy mechanicy,
- Kierowcy ciągnika siodłowego (C+E),
- Posadzkarze,
- Tynkarze.

W oparciu o powyższe wyniki badań, na potrzeby konkursu przyjęto, że wszystkie branże w których na szeroką skalę występują problemy z rekrutacją wykwalifikowanych pracowników w obszarze ww. zawodów, w poszczególnych subregionach województwa śląskiego, stanowią podstawę do ubiegania się przez wnioskodawcę o realizację typu operacji nr 9. Wnioskodawca powinien we wniosku wykazać istnienie na poziomie subregionu, na terenie którego będzie realizowany projekt, występowanie ww. zawodów jako deficytowych.

W ramach Działania 11.3 istnieje możliwość sfinansowania ze środków EFS działań realizowanych przez CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU, realizującymi kształcenie dla osób dorosłych , w ramach **typów operacji 5, 7, 8, 9** w tym m. in:

- a) inicjowanie współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym monitorowanie potrzeb ww. podmiotów w zakresie współpracy, także w zakresie staży nauczycieli lub praktycznej nauki zawodu uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- b) prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz ośrodkami doskonalenia nauczycieli;
- c) tworzenie sieci współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w danej branży w celu wymiany dobrych praktyk;
- d) wdrażanie i upowszechnianie nowych technologii;
- e) opracowywanie i upowszechnianie elastycznych form kształcenia zawodowego osób dorosłych, w tym osób dorosłych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- f) tworzenie wyspecjalizowanych ośrodków egzaminacyjnych;
- g) organizowanie praktyk pedagogicznych dla przyszłych nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli stażystów;
- h) realizacja usług doradztwa zawodowego;
- i) gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o możliwościach kształcenia, szkolenia i zatrudnienia, w tym również wersji on-line, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy;
- j) prowadzenie współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dorosłych:

Wsparcie udzielane w ramach Działania 11.3 (w ramach typów operacji 1-6) może obejmować:

- a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno - zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno - zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno - zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno - zawodowego w szkołach;

b) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno - zawodowego. Powyższe wsparcie jest skierowane do publicznych i niepublicznych szkół dla dorosłych i placówek systemu oświaty, w tym doradców edukacyjno-zawodowych oraz nauczycieli wyznaczonych do realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i może dotyczyć tworzenia punktu usług doradztwa edukacyjno-zawodowego. Punkty te mogą być organizowane w liceach ogólnokształcących dla dorosłych (lub kształcących osoby dorosłe), szkołach policealnych, centrach kształcenia ustawicznego, CKZiU lub innych zespołach realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU, umożliwiającymi realizację doradztwa edukacyjno – zawodowego dla słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty kształcących osoby dorosłe.

Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO WSL 2014-2020 obejmuje również zapewnienie zewnętrznego wsparcia szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego na poziomie regionalnym i lokalnym.

Uwaga!

Interwencja na rzecz realizacji zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego musi być zgodna z warunkami określonymi w Podrozdziale 6.3 *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 (punkt 5).*

Minimalna wartość projektu w konkursie wynosi 1 000 000 PLN.

4. W zakresie wskaźników pomiaru stopnia osiągnięcia założeń konkursu:

W ramach przedmiotowego konkursu IOK określa, iż z uwagi na wielkość dostępnej alokacji osiągnięte zostaną następujące wskaźniki mierzone na poziomie Działania 11.3 *Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych:*

Tabela 1

ZAKŁADANE EFEKTY KONKURSU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI			
WSKAŹNIKI REZULTATU BEZPOŚREDNIEGO			
Pochodzące z WLWK 2014-2020			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika		
	W podziale na:		Ogółem w konkursie
	Kobiety	Mężczyzn	
1. <i>Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia</i>	-	-	295
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Pochodzące z WLWK 2014-2020			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika		
	W podziale na:		Ogółem w konkursie
	Kobiety	Mężczyzn	
1. <i>Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie</i>	-	-	1 970
2. <i>Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie</i>	-	-	15
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Specyficzne dla programu			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika		
	W podziale na:		Ogółem w konkursie
1. <i>Liczba osób uczestniczących w szkolnych formach kształcenia w programie</i>	-	-	752

Wskaźniki są bezpośrednio związane z wydatkami ponoszonymi w ramach projektu oraz są bezpośrednio efektem dofinansowania projektu.

Dodatkowo, we wnioskach o dofinansowanie składanych w ramach przedmiotowego konkursu Wnioskodawcy są zobligowani do wybrania (tj. oznaczenia check-boxów w części E wniosku o dofinansowanie) wszystkich horyzontalnych wskaźników produktu przedstawionych w poniższej tabeli i określenia ich wartości docelowych na poziomie 0. Natomiast na etapie realizacji projektu powinien zostać odnotowany faktyczny przyrost wybranego wskaźnika w kolejnych wnioskach o płatność beneficjenta (o ile nastąpił).

Jednocześnie w sytuacji, gdy beneficjent nie odnotuje wzrostu wartości wskaźnika/ów horyzontalnych, we wnioskach o płatność należy wykazać wartość 0. Wskaźniki horyzontalne mają funkcję wyłącznie monitoringową, w związku z powyższym wartość docelowa wskazana we wnioskach o dofinansowanie nie będzie podlegać ocenie merytorycznej na etapie KOP. Podobnie na etapie wniosku o płatność nie będzie negatywnie oceniany fakt, iż w ramach projektu nie nastąpił wzrost wartości wskaźnika/ów horyzontalnych. Wyjątkiem od powyższej reguły jest sytuacja, gdy Wnioskodawca pomimo zalecenia dot. wprowadzenia wartości docelowej na poziomie 0 wskaźnika/ów horyzontalnych, określi we wniosku o dofinansowanie wartość docelową na poziomie wyższym - w tym przypadku będzie on rozliczany z osiągnięcia założonej wartości docelowej na etapie realizacji projektu.

Tabela 2

WSKAŹNIKI PRODUKTU HORYZONTALNE	
Pochodzące z WLWK 2014-2020	
1.	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
2.	Liczba osób objętych szkoleniami /doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych
3.	Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

5. W zakresie wyodrębnionej ewidencji wydatków:

- 1) Beneficjent zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji wydatków projektu w sposób przejrzysty, tak, aby możliwa była identyfikacja poszczególnych operacji związanych z projektem, z wyłączeniem kosztów pośrednich i stawek jednostkowych.
- 2) Obowiązek ten dotyczy każdego z Partnerów, w zakresie tej części Projektu, za której realizację odpowiada dany Partner.

6. Klauzule społeczne

- a) Na podstawie pkt. 7 sekcji 6.5.1 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, IP RPO WSL zobowiąże beneficjentów w umowie o dofinansowanie do zastosowania klauzul społecznych podczas realizacji zamówień publicznych określonego rodzaju w zakresie wskazanym przez beneficjenta we wniosku o dofinansowanie.
- b) Obowiązek zastosowania klauzul społecznych przy realizacji zamówień publicznych odnosi się zarówno do zamówień publicznych realizowanych zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j.: Dz. U z 2015 r., poz. 2164), jak i zamówień publicznych realizowanych zgodnie z zasadą konkurencyjności, o której mowa w sekcji 6.5.3 Wytycznych tj. zamówień przekraczających wartość 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT).
- c) W szerokim znaczeniu klauzule społeczne to rozwiązania umożliwiające uwzględnienie istotnych względów społecznych przy realizacji zamówienia. Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych, sposób oraz przykłady ich stosowania zostały omówione w podręczniku Urzędu Zamówień Publicznych. „Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych” (dostępny na stronie www.uzp.gov.pl) oraz w „Podręczniku stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych” Tomasza Schimanka i Barbary Kunysz-Syrytczyk z 2014 r. przygotowanego w ramach projektu „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej” (dostępny na stronie www.isp.org.pl).

- d) IP RPO WSL zobowiązuje beneficjentów do analizowania możliwości zastosowania klauzul społecznych przy udzielaniu następujących rodzajów zamówień publicznych: dostawy i usługi cateringowe, usługi poligraficzne, publikowania i drukowania. Beneficjent wskazuje w zakresie rzeczowym wniosku o dofinansowanie tj. w polu C.1 Zadania w projekcie jakie rodzaje dostaw i usług zamierza zlecić innym podmiotom przy zastosowaniu klauzul społecznych.
- e) Na podstawie zapisów w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, IP RPO WSL wpisuje w §26 i §27 umowy o dofinansowanie rodzaje zamówień publicznych, w ramach których zobowiązuje beneficjenta do zastosowania klauzul społecznych.
- f) Jeżeli w wyniku uwarunkowań związanych z realizacją zamówienia, którego przedmiotem jest jedna z usług wskazana w §26 i §27 umowy o dofinansowanie beneficjent uzna, że nie jest możliwe zastosowanie klauzuli społecznej w planowanym postępowaniu, dopuszcza się, w indywidualnych przypadkach przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, uzgodnienie z IP RPO WSL będącą stroną umowy o dofinansowanie, odstąpienia od obowiązku stosowania klauzul społecznych w danym zamówieniu publicznym.